

ÎNCHEIERE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul:

Oleg Sternioală

Judecătorii:

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Veniamin Balan,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Potapova împotriva
lui Veniamin Balan, intervenient accesoriu notarul public Lidia Zaporozjanu privind
încasarea sumei conform contractului de împrumut și a cheltuielilor de judecată,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, prin care apelantul
Veniamin Balan a fost scutit parțial de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă:

La 01 decembrie 2014 Potapova Natalia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată
împotriva lui Veniamin Balan, intervenient accesoriu notarul public Lidia Zaporozjanu, prin
care a solicitat încasarea sumei conform contractului de împrumut și a cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 22 noiembrie 2012 reclamanta, în calitate
de împrumutător și Octavian Balan, în calitate de împrumutat, au încheiat un contract de
împrumut, având ca obiect transmiterea către ultimul a sumei de 7000 euro, pe un termen
de doi ani, cu termen scadent la 22 noiembrie 2014.

A menționat reclamanta că la data de 31 mai 2014 Octavian Balan a decedat, iar
moștenitori ai defunctului Octavian Balan sunt Natalia Potapova, în baza testamentului nr.
224 din 11 ianuarie 2013, și Veniamin Balan - moștenitor de clasa I.

A afirmat că până în prezent nu este stabilită cota-parte care i-ar reveni moștenitorului
rezervatar Balan Veniamin și a cotei-părți din averea succesorală care i-ar reveni
reclamantei Potapova Natalia. De asemenea, nu a fost evaluată averea succesorală a
defunctului. Astfel, consideră reclamanta că, pârâtul este obligat pe cale judiciară la
restituirea împrumutului.

A solicitat încasarea din contul pârâtului Veniamin Balan în beneficiul ei a sumei
împrumutului de 7000 euro, conform cotei-părți care i-ar reveni defunctului Octavian Balan.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău s-a admis
acțiunea înaintată de Natalia Potapova și s-a încasat de la Veniamin Balan în beneficiul
Nataliei Potapova suma împrumutului de 7000 euro sau echivalentul acestei sume în valută
națională la momentul executării hotărârii judecătorești, conform cotei-părți din averea

successorală revenită acestuia după decesul lui Balan Octavian. S-a încasat de la Veniamin Balan în beneficiul Nataliei Potapova suma de 3918 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La data de 11 ianuarie 2017 Veniamin Balan a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 21 decembrie 2016, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii. Concomitent, la depunerea cererii de apel apelantul a solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d.127).

Prin încheierea din 09 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului Balan Veniamin privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Balan Veniamin și s-a acordat termen de 7 zile din data recepționării încheierii pentru prezentarea dovezii achitării taxei de stat în mărime de 2938,50 lei.

La data de 30 martie 2017 Balan Veniamin a declarat recurs împotriva încheierii din 09 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău solicitând repunerea recurentului în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii contestate cu scutirea recurentului de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin decizia din 31 mai 2017 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Veniamin Balan, s-a casat încheierea din 09 martie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a restituit pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la faza primirii cererii de apel (f.d.154-158).

Prin încheierea din 13 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă parțial cererea lui Veniamin Balan cu privire la scutirea de plata taxei de stat la depunerea apelului și a fost scutită parțial apelantul de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel, acordând apelantului Veniamin Balan termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor și, anume, achitarea diferenței taxei de stat în sumă de 1 469,25 lei. A fost comunicat apelantului că, în caz de nelichidarea neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

La data de 05 octombrie 2017 Veniamin Balan, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea încheierii recurate, cu restituirea pricinii spre rejudecare.

În motivarea cererii de recurs a invocate că taxa de stat impusă de instanța de apel în sumă de 1469, 25 lei, este excesiv de mare, deoarece este pensionar, mai achită un credit care a fost luat de defunctul Octavian Balan, are starea sănătății precare deseori făcând tratamente care necesită cheltuieli suplimentare.

A susținut că nu dispune de suma impusă spre achitare de către instanța de apel și este în imposibilitate să achite taxa de stat la depunerea cererii de apel.

A afirmat că prin respingerea cererii de scutire integral de plata taxei de stat apelantului i-a fost lezat dreptul la un proces echitabil.

A indicat că examinarea cauzei a avut loc cu încălcarea normelor procesuale, deoarece nu a fost citat pentru ședința de judecată, iar la materialele dosarului lipsește dovada recepționării încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Veniamin Balan împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 urmează a fi restituit, din următoarele considerente.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu prevederile art. 426¹ lit. a) CPC instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii, dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen.

Colegiul menționează că dispozițiile art. 426¹ lit. a) Cod de procedură civilă instituie două condiții cumulative pentru ca cererea de recurs să fie restituită, cererea de recurs să fie depusă în afara termenului legal și să nu existe solicitarea de repunere în termenul de atac.

În acest sens, Colegiul relevă că termenul de recurs este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea lui atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are drept scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. În context, sancțiunea decăderii din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie, de asemenea, un factor de securitate juridică, sancțiune conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii contestate recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Astfel, instanța de recurs constată faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017 a fost comunicată reprezentantului lui Veniamin Balan, avocatul Sergiu Barbăneagră la 31 iulie 2017, ora 18:37, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică (f.d. 661), iar cererea de recurs a fost depusă la 05 octombrie 2017, reieșind din amprenta sigiliului aplicată pe cererea de recurs (f.d.178).

Prin urmare, instanța de recurs constată că în speță a fost omis termenul de declarare a recursului, în privința căruia nu a fost solicitată repunerea în termen. Or, în condițiile speței, termenul de 15 zile de declarare a recursului a început să curgă de la momentul comunicării încheierii instanței de apel, adică 31 iulie 2017,

Reprezentantul recurentului cunoscând soluția pronunțată de instanța de apel și intervalul de timp acordat de lege pentru contestarea încheierii, având totodată și dreptul legal de a solicita restabilirea termenului în cazul omiterii întemeiate a acestuia, a omis utilizarea acestui drept. Reieșind din dispozițiile art. 56 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă și art. 425 din Codul de procedură civilă în raport cu prevederile art. 111 alin. (1) din aceeași lege, reprezentantul lui Veniamin Balan, avocatul Sergiu Barbăneagră, cât și recurentul Veniamin Balan, urma să dea dovadă de diligență și să respecte termenul legal în vederea demarării căii de atac.

Argumentele invocate de reprezentantul recurentului nu pot fi reținute, deoarece ele sunt expuse asupra temeiniciei încheierii recurate și nu pot fi puse ca bază de admitere a recursului, întrucât calea de atac a fost exercitată în afara termenului legal, iar normele legale citate mai sus stipulează imperativ că încheierea poate fi contestată în termen de 15 zile din momentul comunicării, iar recurentul nu a respectat aceste prevederi.

Instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după expirarea cărora valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă. Mai mult, instanța de recurs subliniază și faptul că părțile interesate în cadrul unui proces, trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența Curții Europene.

În contextul dat, CtEDO a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru a promova recurs urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice

și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu contra României, cauza Marckx contra Belgiei).

În cauza Melnic contra Republicii Moldova, Curtea a constatat violarea art. 6 § 1 al Convenției (securitatea raporturilor juridice) – admiterea, într-o cauză cu privire la recuperarea prejudiciilor, a unui recurs depus peste termen, fără a se expune asupra obiecției reclamantului că recursul este tardiv.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, recurentul nu a solicitat repunerea în termen a recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia restituirii recursului declarat de Veniamin Balan ca fiind tardiv, circumstanță ce împiedică examinarea recursului în fond, în caz contrar, s-ar aduce atingere dreptului părții adverse la un proces echitabil consacrat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se restituie recursul declarat de Veniamin Balan împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 13 iulie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Natalia Potapova împotriva lui Veniamin Balan, intervenient accesoriu notarul public Lidia Zaporozjanu privind încasarea sumei conform contractului de împrumut și a cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic